

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

КАФЕДРА АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ

Сучасні методи визначення 1,4-бензодиазепінів

Виконала:

студентка групи ХАМАЛ

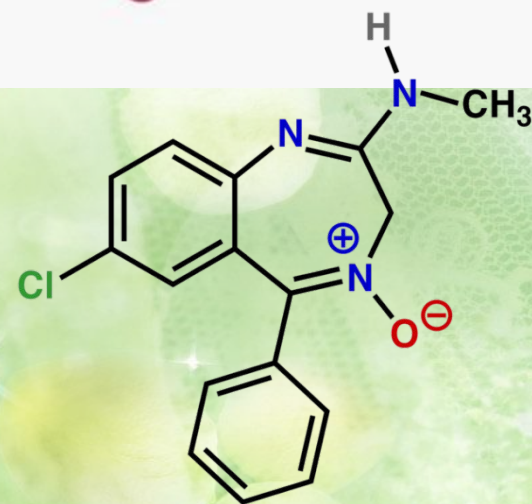
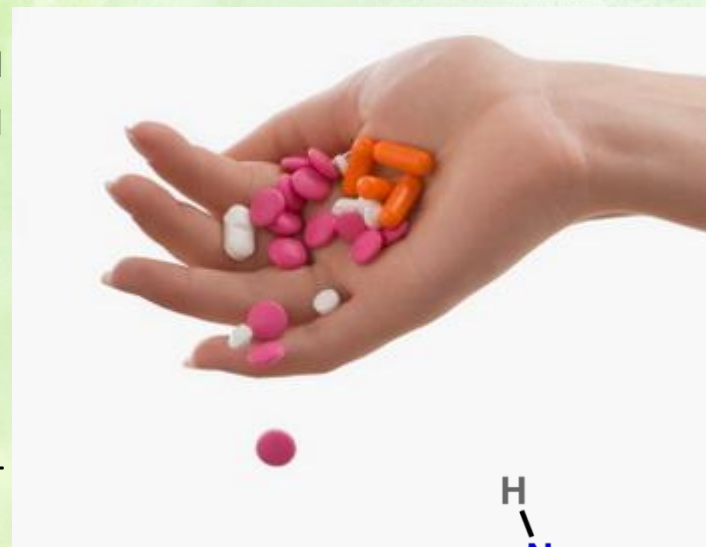
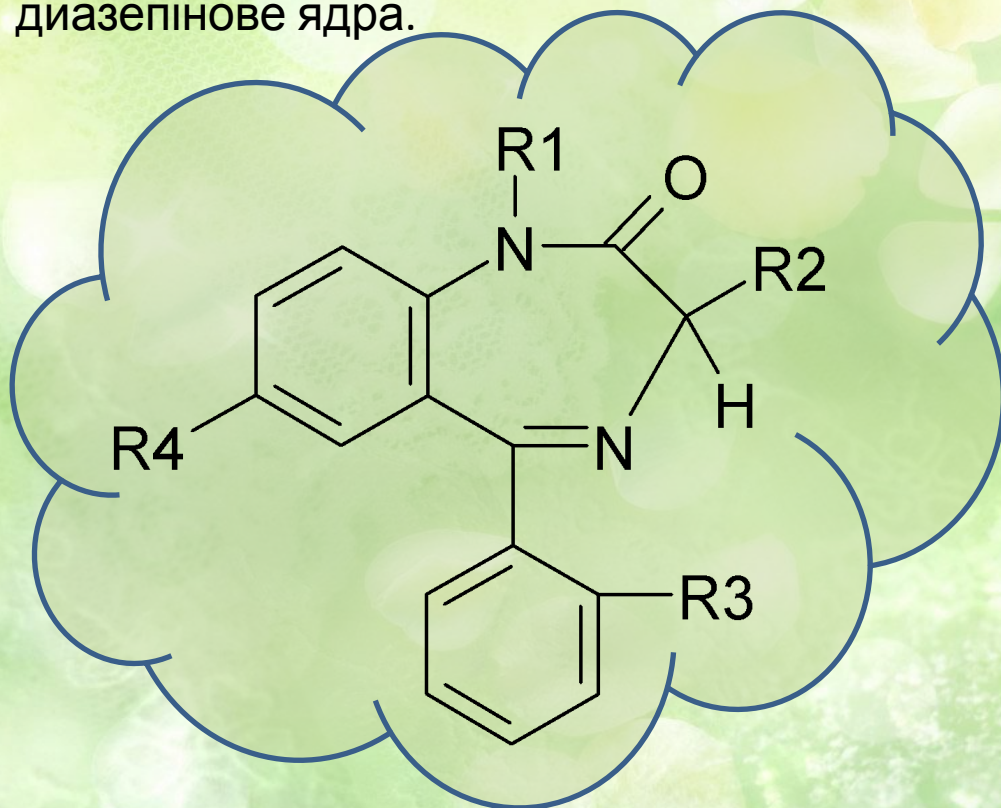
І курсу ОКР магістр

Харченко Вікторія

Київ, 2012

Бензодіазепіни – клас психоактивних речовин зі снодійним, седативним, анксиолітичним (зменшення відчуття тривоги), міорелаксуючим та протисудомним ефектом. Входять в групу речовин депресантів ЦНС.

Це конденсовані гетероциклічні системи, що мають у своєму складі бензольне та 1,4-діазепінове ядра.

Перший бензодіазепін, хлордіазепоксид, був синтезований в 1955 році, Лео Стернбахом під час розробки транквілізаторів.

Екскурс в історію

Перший бензодіазепін, хлордіазепоксид, був синтезований в 1955 році, Лео Стернбахом під час роботи в Hoffmann-La Roche при розробці транквілізаторів. Фармакологічні властивості перших отриманих сполук не задовольняли всі вимоги і експеримент був припинений. Два роки потому, в квітні 1957 р. співробітник Ерл Рідер під час генерального прибирання в лабораторії помітив «гарну кристалічну речовину», що зосталася після закритого проекту. Були проведені дослідження на тваринах і в даній речовині були виявлені дуже сильні седативні та міорелаксуючі ефекти. Ці дані призвели до його швидкого впровадження в клінічну практику у всьому світі в 1960 році під торговою маркою «Лібіріум». В 1959 році був синтезований діазепам, який почав продаватися компанією Hoffmann-La Roche під торговою маркою «**Валіум**».

Нова група препаратів спочатку була прийнята медиками з оптимізмом, але поступово почали виникати проблеми, і в 1980 році був виявлений ризик залежності. Бензодіазепіни мають унікальну історію в тому, що через них був поданий найбільший груповий позов проти виробників лікарських препаратів у Великобританії з участю 14,000 пацієнтів та 1,800 юридичних фірм, які стверджували, що виробники знали, але приховували про здатність ліків викликати залежність. Вина виробника доведена не була.

Фармакокінетика 1,4-бензодиазепінів

Всі бензодиазепіни добре всмоктуються з травного тракту, досягаючи максимального рівня в крові вже через 1 – 3 години, але спостерігаються деякі відмінності в їхній поведінці в організмі.

Бензодиазепіни активно зв'язуються з білками крові, проявляють високу спорідненість до жирових тканин, в яких накопичуються і вже з них виділяються в кров. Цим явищем в значній мірі забезпечується досить довгий період їхнього напіввиведення.

Бензодиазепіни виділяються найперше всього з сечею (вище 60% дози), інша частина виділяється через травний тракт.

Похідні бензодиазепінів піддаються біотрансформації в печінці, перетворюючись в декілька метаболітів, що проявляють, в свою чергу, більшу фармакологічну активність. Процеси трансформації включають в себе реакції окиснення, деметилування, дезамінування, гідроксилування, ацетилювання, відновлення, кон'югації з глюкороновною кислотою.

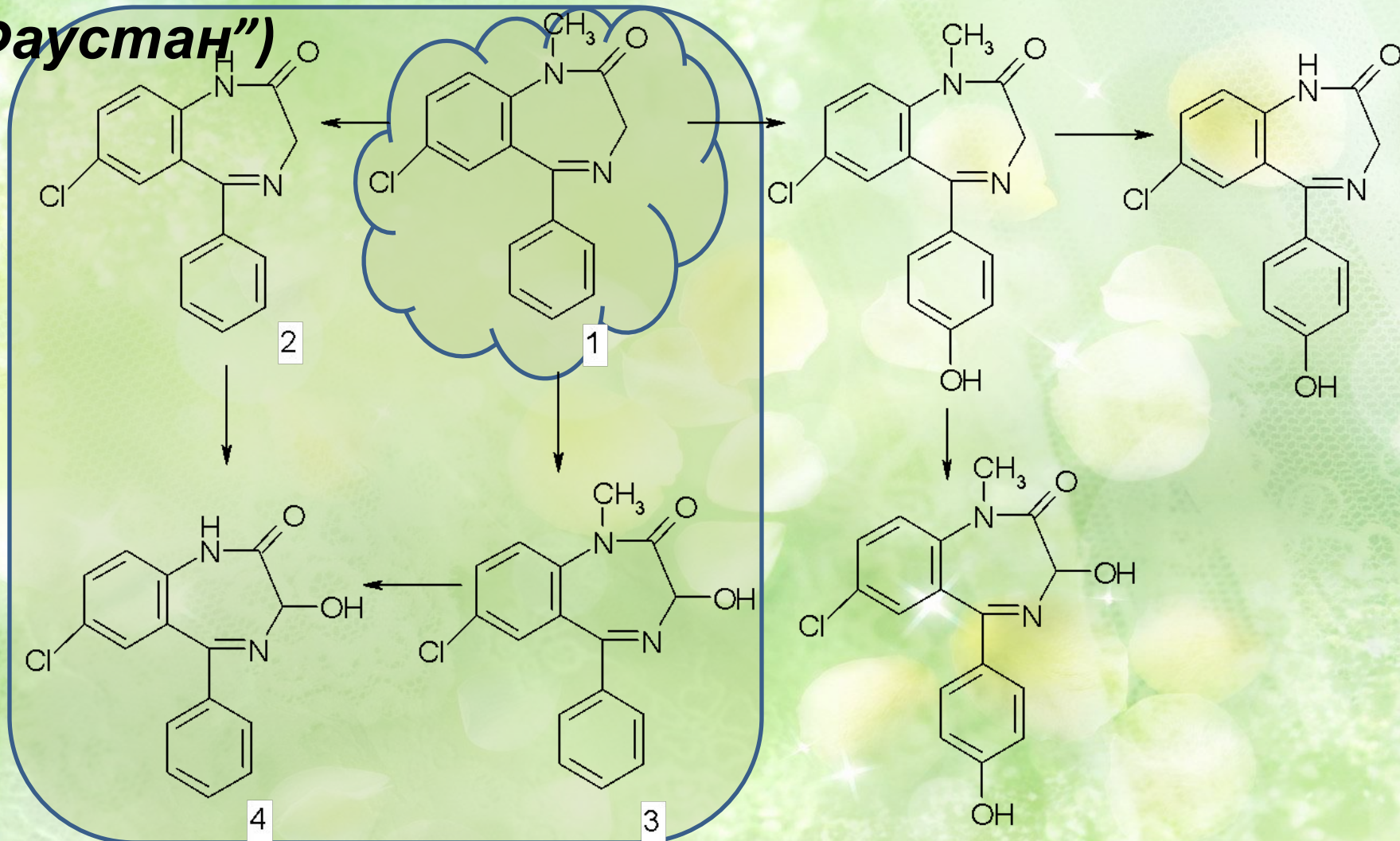
Табл. 1. Фармакокінетика 1,4-бензодиазепінів

Назва	Біодоступність %	Метаболізм	T_{1/2} год	Екскреція
Діазепам	93 – 97	Печінка CYP2C19	20 – 100	нирки
Нітразепам	85	Печінка	21 - 28	нирки
Феназепам	-	печінка	6 - 18	нирки
Медазипам	-	печінка	36 -150	нирки

Табл. 2. Максимуми поглинання 1,4-бензодіазепінів

Назва	λ _{max} , нм		
	Етанол	0,1 н НСІ	0,1 н NaOH
Діазепам	228, 325	232, 282, 370	
Нітразепам	220, 258, 312	280	226, 258, 357
Феназепам	230	241	
Медазипам	231, 252, 360	254	

Метаболізм діазепаму ("Валіум", "Седуксен", Фаустан")

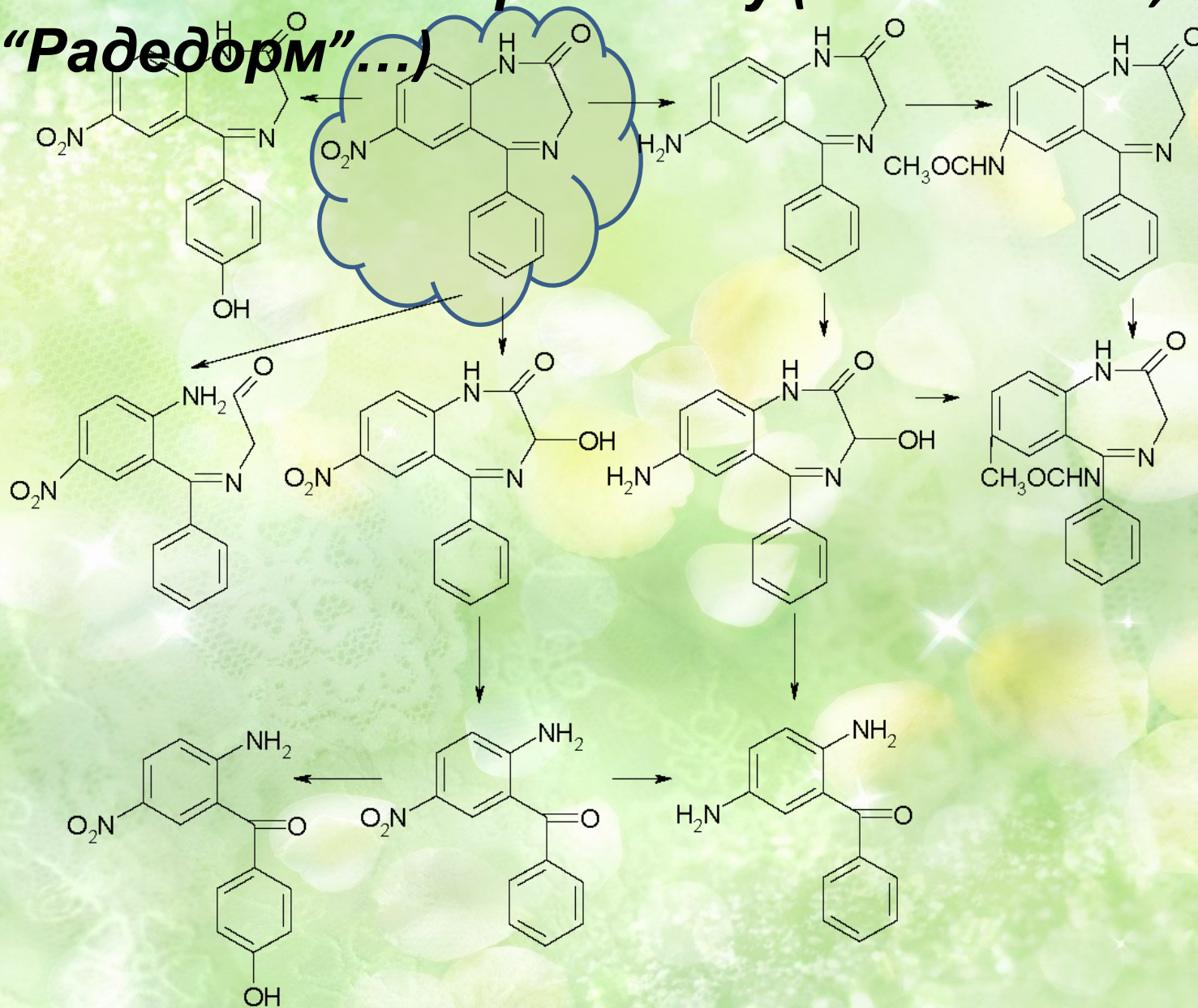
1 – діазепам

2 –

дезметилдіазепам

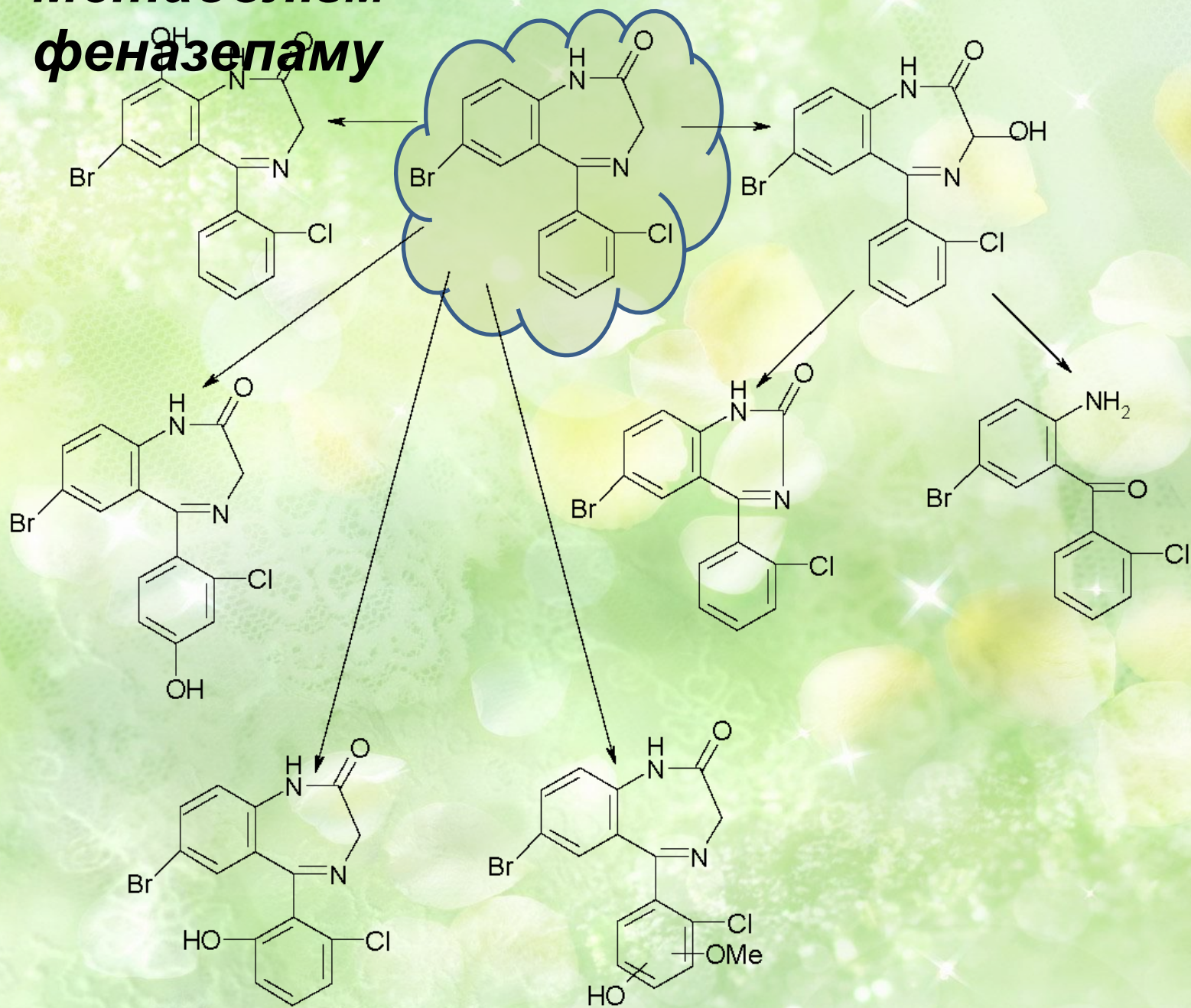
3 – метилоксазепам

Метаболізм нітразепаму (“Неозепам”, “Радедорм”...)

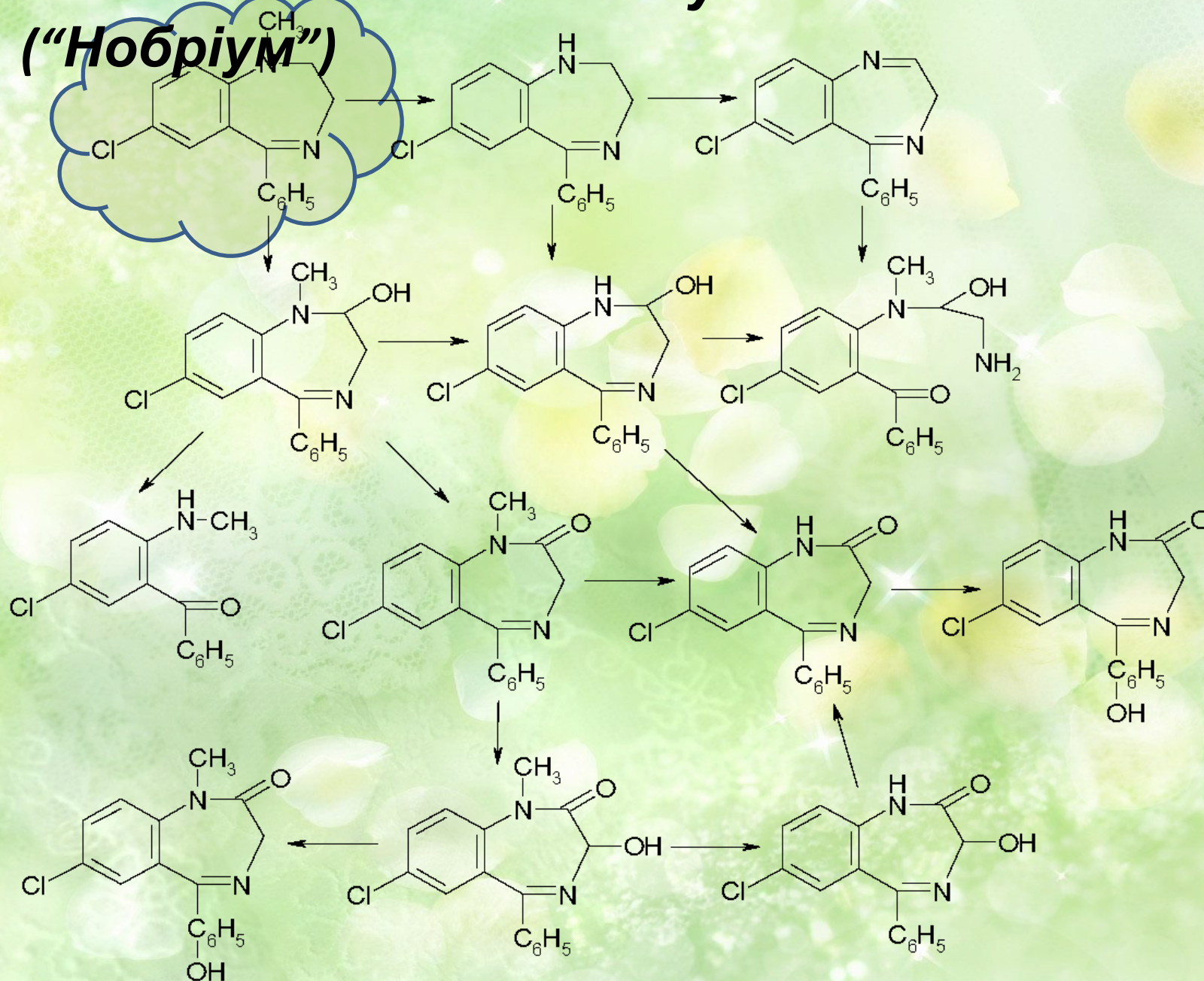

Метаболізм феназепаму

Метаболізм медазепаму

("Нобріум")

Об'єкти дослідження:

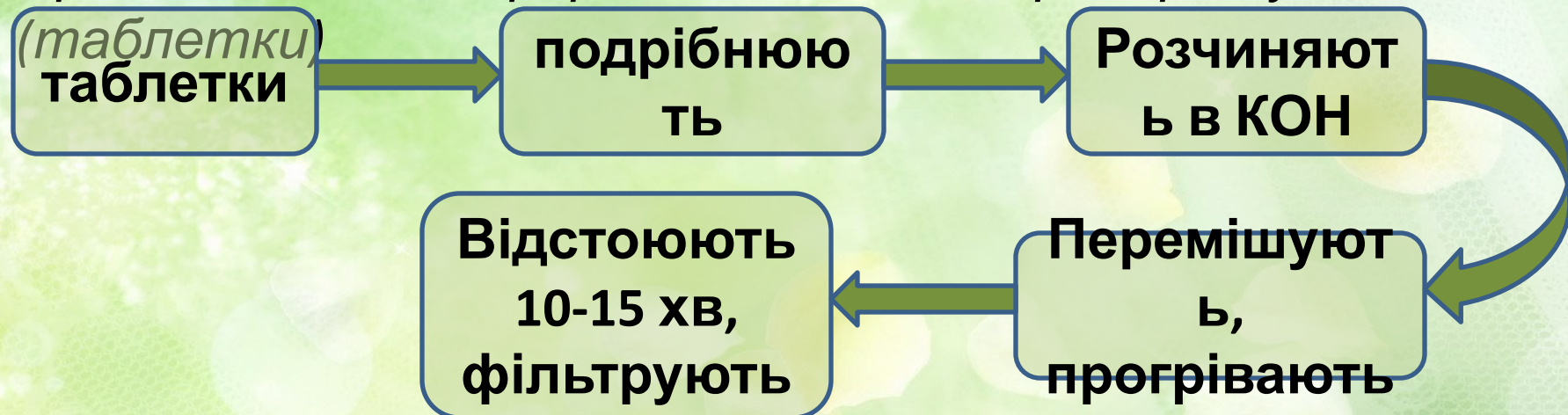
- Кров;
- Плазма;
- Сиворотка крові;
- Сеча (≥ 10 мл);
- Тканини нирок, печінки (≥ 200 г);
- Шлунок та тонкий кишківник з вмістом (≥ 200 г);
- Таблетки.

Об'єкти заморожують.

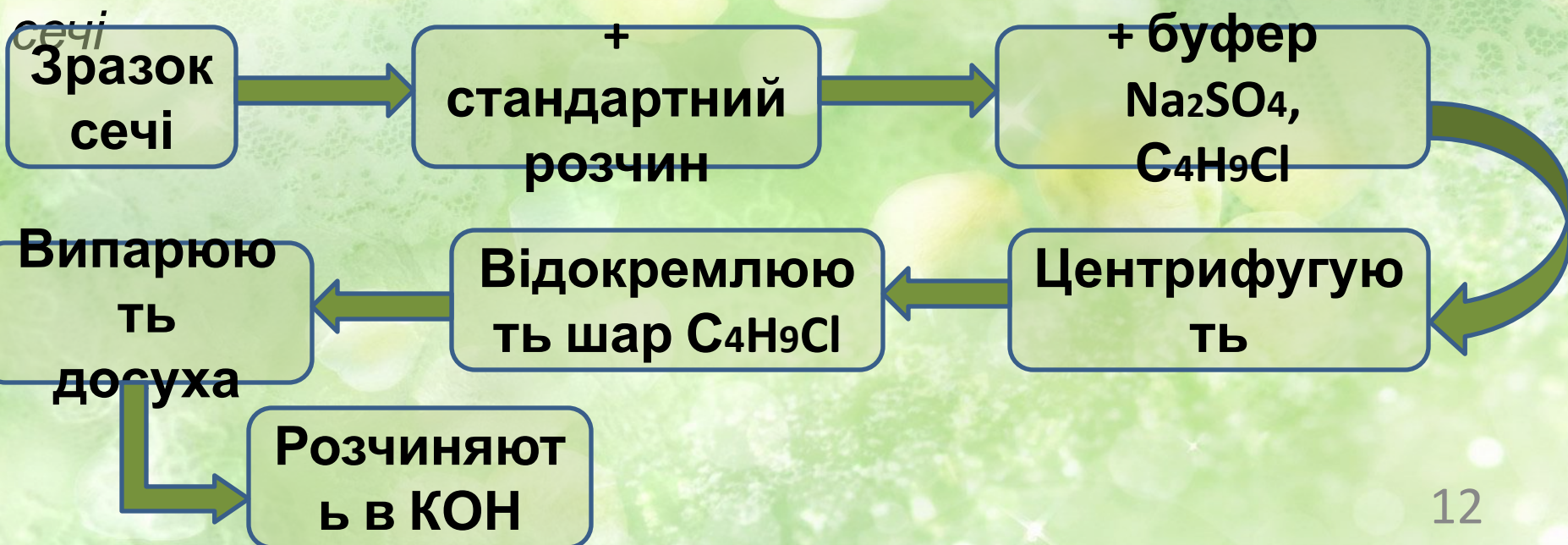
Проводити консервування не рекомендують!

Аналіз 1,4 –бензодиазепінів бажано проводити негайно.

Пробопідготовка фармацевтичного препарату

Пробопідготовка

*Пробопідготовка
сечі*

Тест-смужка "NARCOSCREEN" для виявлення бензодіазепіна

В

Визначення ґрунтується на принципі імунно-хроматографічного аналізу, при якому наркотик (чи його метаболіти), що знаходяться в пробі сечі або слюни, конкурують з реагентами, що іммобілізовані на пористій мембрані даної смужки за обмежену кількість антитіл.

Переваги:

- ✓ точність: 99,9%;
- ✓ швидкість;
- ✓ результат аналізу неможливо змінити;
- ✓ простий в застосуванні;
- ✓ доступна вартість: 32 руб.

Виробник: InTec Products. Inc.

Изготовитель: ООО "ФАКТОР-МЕД", Россия, г. Москва
e-mail: info@faktor.ru, www.faktor.ru

**ТЕСТ для выявления
НАРКОТИКА БЕНЗОДИАЗЕПИНА
в моче человека**

ИХА-БЕНЗОДИАЗЕПИН-ФАКТОР

Тест-смужка **иха-БЕНЗОДИАЗЕПИН-фактор** призначена для одноетапного швидкого якісного виявлення бензодіазепіна (та його метаболітів) в сечі людини методом імунохроматографічного аналізу.

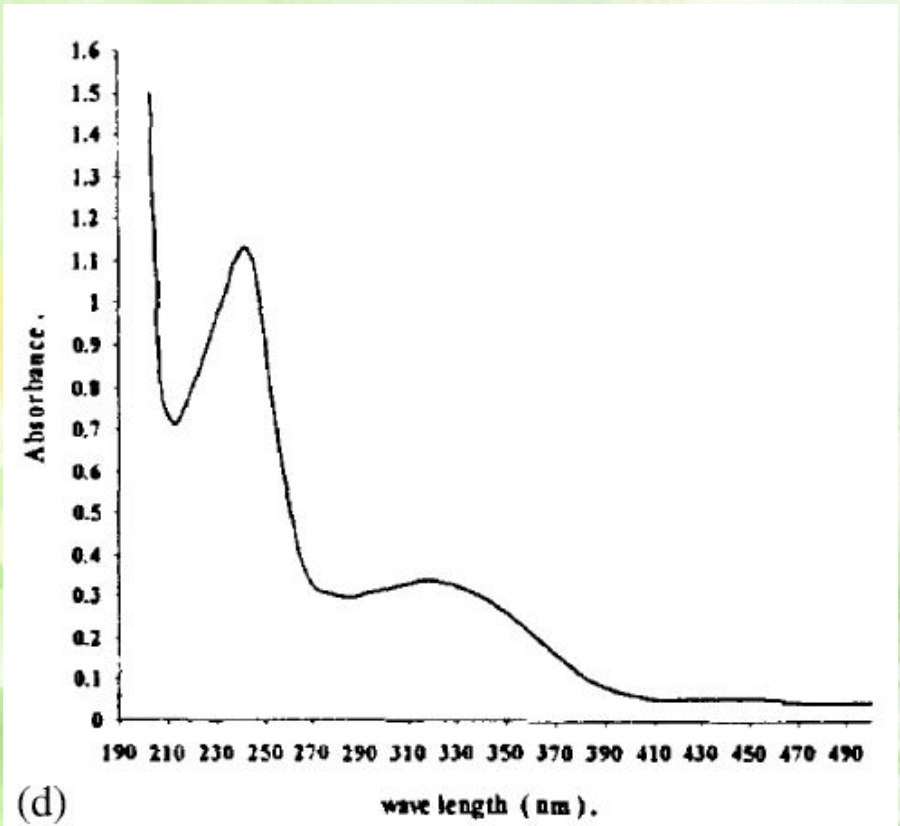
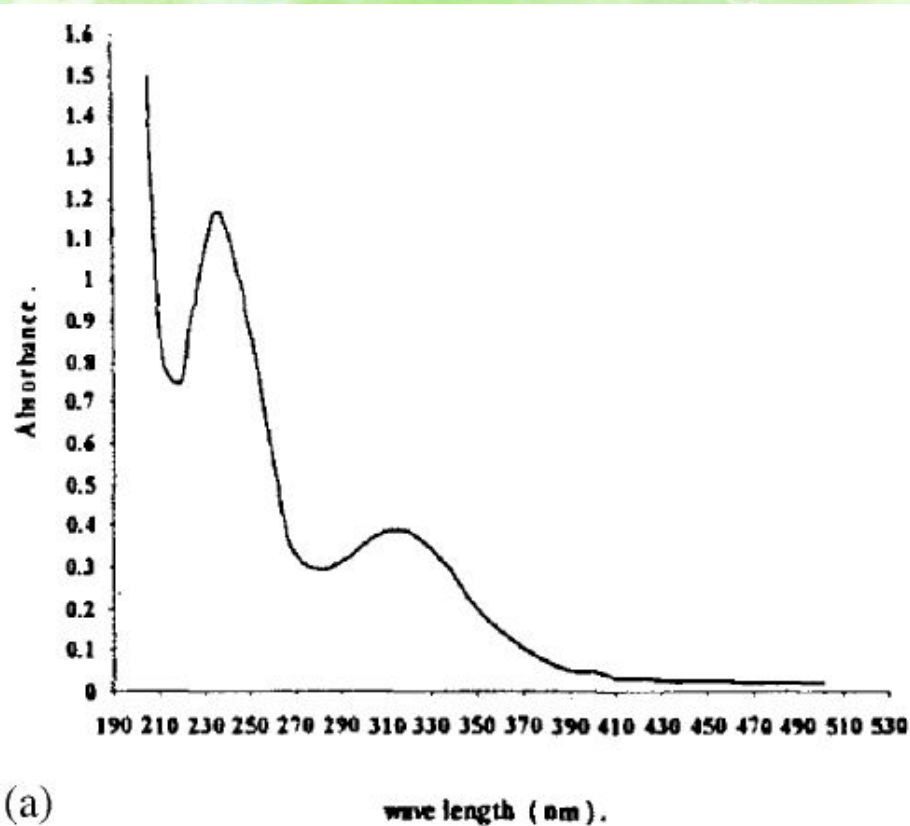
Чутливість: 300 нг/мл

Термін придатності: 18 місяців

Ціна: 33,00 руб. (8,43 UAH)

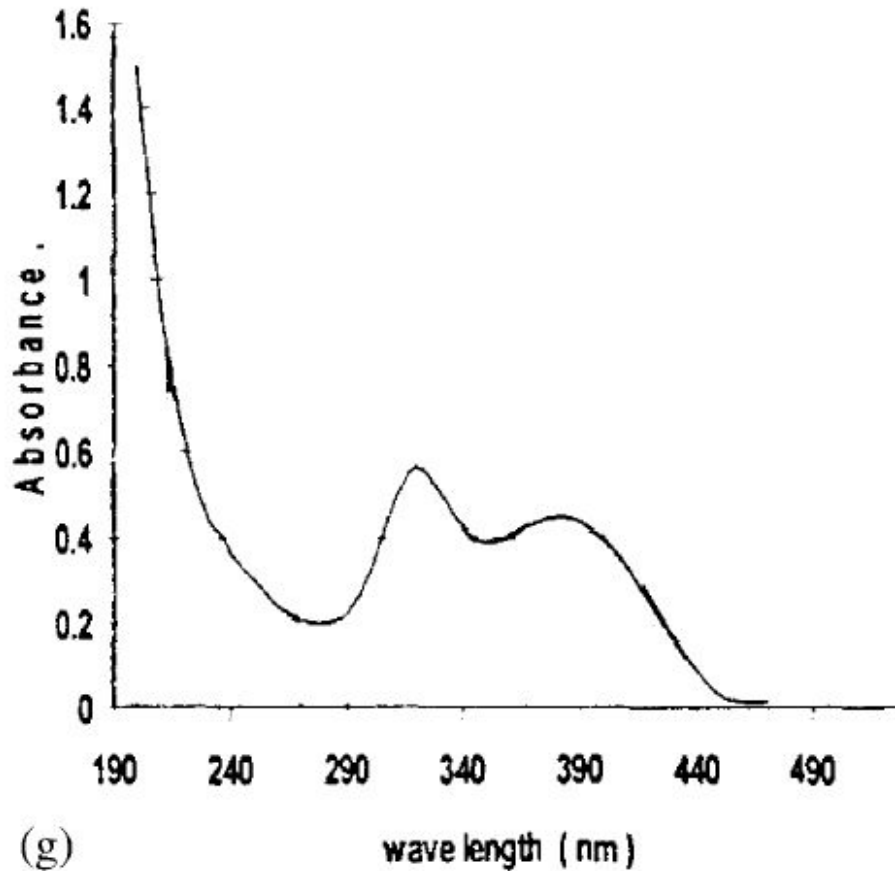
Фотометричне та флюорометричне визначення

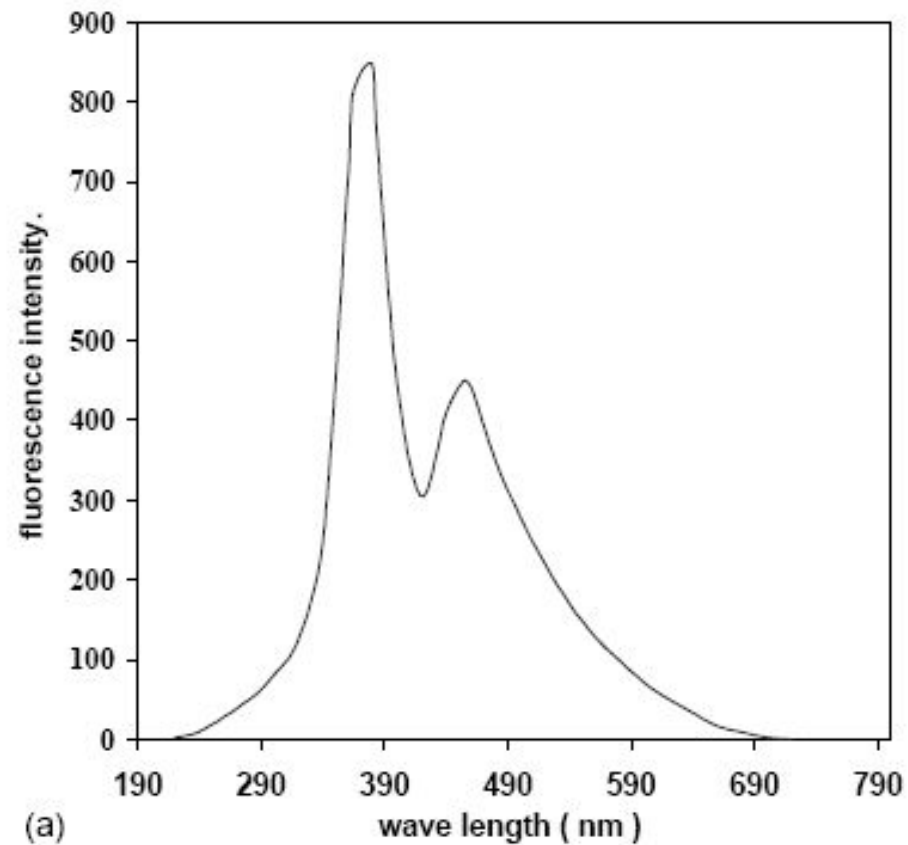
Рис. 1. Спектри поглинання діазепаму в метанолі (a), 5% метанольному розчині оцтової кислоти (d)
(UV-VIS Lambda-20 Perkin-Elmer computerized spectrophotometer, $l = 1,00$ cm)

Фотометричне та флюорометричне визначення

Рис. 2. Спектри поглинання діазепаму в 0,5% метальному розчині КОН(g)
(UV-VIS Lambda-20 Perkin-Elmer computerized spectrophotometer, $I = 1,00$

Рис. 3. Спектр флуоресценції діазепаму в метальному розчині КОН (Shimadzu RF-540 Spectrofluorimeter, $\lambda = 240,0$ нм)

Фотометричне та флюорометричне визначення

□ лінійний діапазон:

фотометричне визначення: 0,13 – 1,3 нг/мл

флюорометричне визначення: 5,67 – 16,47 нг/мл

□ низькі МВ:

фотометричне визначення: 1,27 нг/мл

флюорометричне визначення: 7,13 нг/мл

(для діазепаму, бромазепаму, клоназепаму);

Переваги:

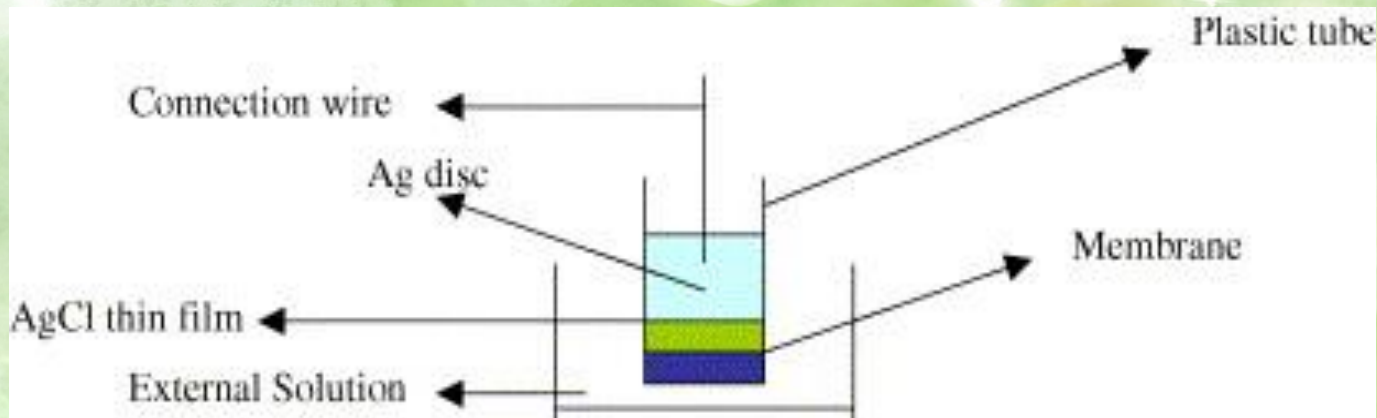
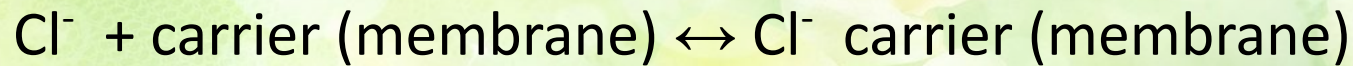
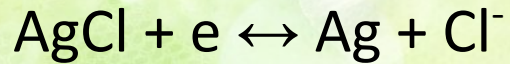
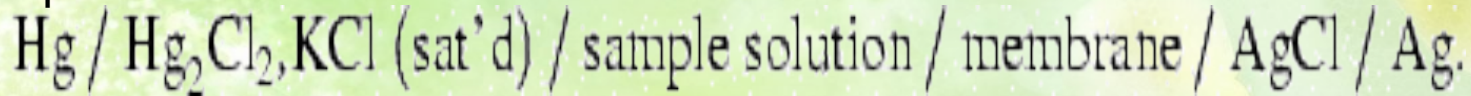
□ простота;

□ точність;

□ відсутність перешкод від ендогенних зразків в зразках сечі (окрім діазепаму).

Потенціометричне визначення

Іон-селективний електрод з твердою мембраною

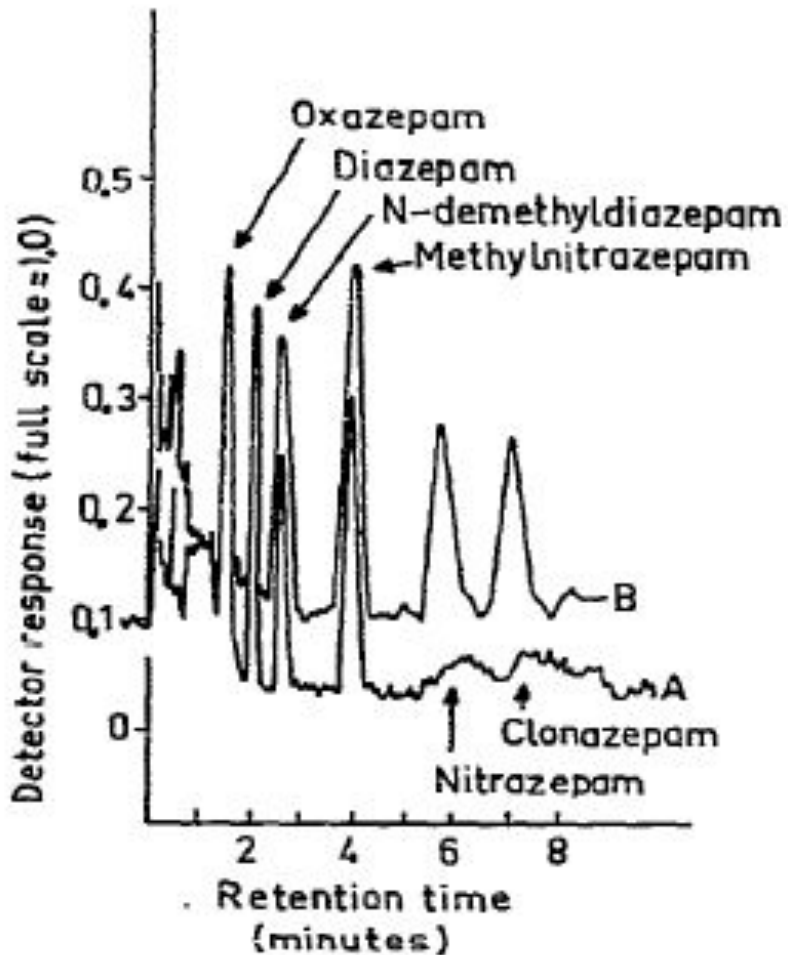

Рис. 3. Схема SC-ISE

Табл. 3. Результати потенціометричного визначення діазепаму

Polymer matrix	Electroactive material	Working range ($\mu\text{g/ml}$)	Working pH range	Detection limit ($\mu\text{g/ml}$)
Diazepam				
PVC	Tetraphnylborate	0.29–71.18	4–6	0.71
PVC	Phosphotungstic acid	0.29–71.18	4–7	0.71

Газо-рідинна Хроматографія

Рис.4. Хроматограма суміші бензодіазепінів до (А) та після (В) стабілізації колонки

Газо-рідинна Хроматографія

□МВ: 0,2 – 0,5 нг/мл

□лінійний діапазон:: 5 -200 нг/мл

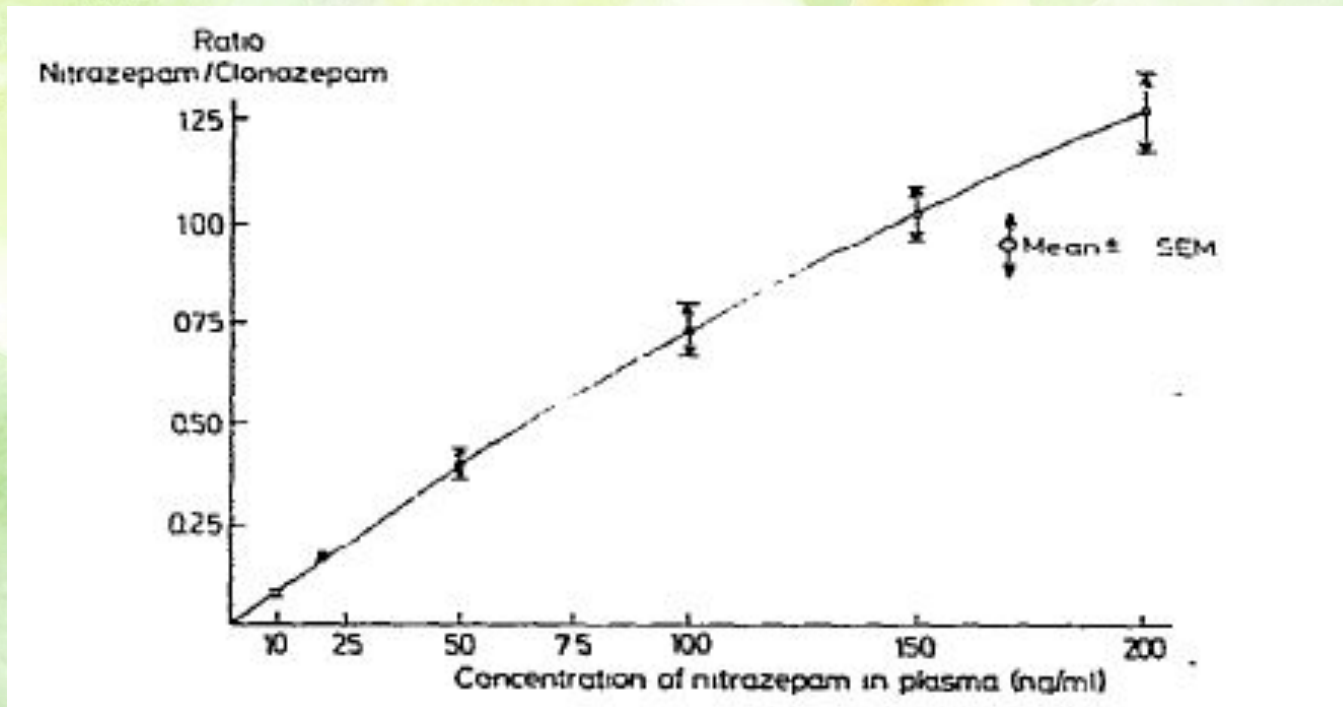
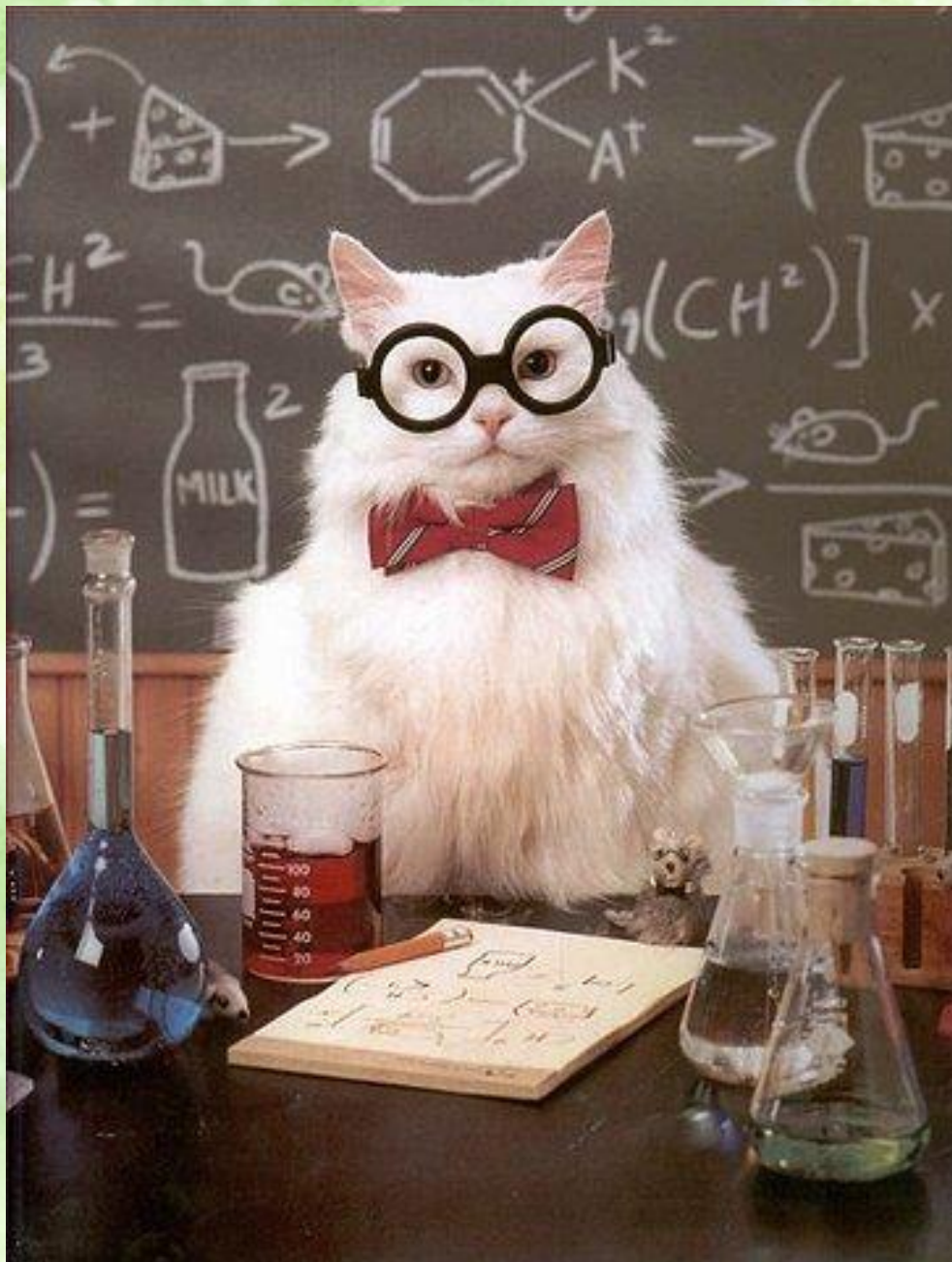

Рис.5. Стандартний графік для визначення нітразепаму в крові.
(серія проведена в різні дні. Внутрішній стандарт: клоназепам , 150
нг/мл)

Таблиця 4

Порівняльна характеристика розглянутих сучасних методів визначення 1,4-бензодіазепаму

Метод	МВ	Лінійний діапазон
ГРХ	0,2-0,5 нг/мл	5 -200 нг/мл
Фотометрія	1,27 нг/мл	0,13 – 1,3 нг/мл
Флюорометрія	7,13 нг/мл	5,67 – 16,47 нг/мл
Потенціометрія	0.71 нг/мл	0.29–71.18 нг/мл
ГРХ	0,2 – 0,5 нг/мл	5 – 200 нг/мл

**Дякую за
увагу!**